

INDSAMMLINGS- STRATEGI

2023-2028

VEJLE

MUSE

ERMINNE

VNM 2027
L'YSEANS

VNM 2020
p'ce de

VNM 2016
KX2017
VNM2016
L'YSEANS

2075

14-4

15-3

14-3

15-2

INDSAMLINGS- STRATEGI

2023-2028

Vejlemuseernes kulturhistoriske samling dækker oldtid til nutid, dog med en hovedvægt på de kendte arkæologiske perioder og på de seneste århundreder inden for nyere tid.

STATUS

KULTURHISTORISK SAMLING

Geografisk dækker museets indsamling Vejle, Fredericia og Hedensted kommuner for arkæologiens vedkommende og Vejle Kommune for nyere tids vedkommende, dog med undtagelse af gammel Give Kommune.

Museets kulturhistoriske samling består af en "gammel samling", der er indsamlet før slutningen af 1970'erne. Denne samling består af: Arkæologiske genstande fra Vejle og omegn, genstande med tilknytning til Vejle Bys historie, en mindre møntsamling og en mindre etnologisk samling. Senere er fotos og arkivalier overladt til Vejle Stadsarkiv, da det blev oprettet som en selvstændig kommunal institution.

Langt den største del af museets samling er indsamlet efter 1980 og består af en omfattende arkæologisk samling og en stor nyere tids samling. Den arkæologiske del af samlingen er indsamlet som et resultat af, at Vejle Museum i 1979 fik ansvaret for de arkæologiske un-

dersøgelser i store dele af Vejle Amt, hvilket gennem årene har genereret mange genstande. I dag dækker det arkæologiske ansvarsområde Vejle, Fredericia og siden 2016 Hedensted kommune.

Ligeledes har indsamlingen af nyere tid-genstande efter 1980 også været omfattende. Ud over enkeltgenstande rummer denne samling en række værksteder, interiører og miljøer. Hovedparten af disse genstande stammer fra perioden 1925 til 1975 og falder tematisk inden for emnerne industrialisering og det begyndende fritidssamfund.

Den 1. januar 2007 blev samlingen fra Egnsmuseet i Vandel en del af det nuværende Vejlemuseernes samling. Med undtagelse af en mindre oldtids-samling består egnsmuseets samling udelukkende af nyere tids genstande med hovedvægten lagt på landbo-kulturen – med genstande fra både hedelandbruget og fra landbruget på de bedre jorder. Det blev besluttet i 2015 med Kulturstyrelsens accept og i enighed med Vandel Museet, at der blev implementeret en tilbagelevering af denne samling på godt 7000 genstande til giver. Dette arbejde er i skrivende stund fuldført for de godkendte listers vedkommende. 6780 genstande er udskilt og overført til museets eksterne katalog i SARA databasen.

Indtil 1990'erne foretog det daværende Vejle Museum hovedsageligt passiv indsamling. Denne praksis er i en vis udstrækning fortsat op til i dag, men imellem har der været indsamlet mere målrettet i forbindelse med undersøgelser, udstillinger og forskning, som f.eks. i forbindelse med opbygningen af det nye kunstmuseum i Spinderihallerne. Vejlemuseerne foretager endvidere jævnligt revision af samlingen, hvor eventuelle udskillelser/kassationer overvejes og gennemføres.

Kunstsamling

Kunstmuseets ansvarsområde omfatter dansk og international grafik og tegnekunst fra ca. 1500 til i dag, samt dansk maleri og skulptur med hovedvægt på værker fra 1850 til i dag.

Historisk er grundlaget for Vejle kunstmuseum etatsråd Christian Eckardts testamentariske gave i 1899 bestående af ca. 2000 ældre grafiske værker af europæiske kunstnere (ca. 1400-1750) samt tegninger af danske kunstnere i 1800-tallet. Denne donation blev startskuddet til oprettelsen af Vejles museumsvesen. Kunstsamlingen var i 1927 blevet så omfattende, at Vejle Museum kunne modtage gaver fra Ny Carlsbergfondet. Fra 1960'erne var kunstmuseets leder kunsthistorisk uddannet.

VEJLE KUNSTMUSEUMS SAMLING KAN KARAKTERISERES SOM INDEHOLDENDE:

- Christian Eckhardt samling med ca. 2000 ældre grafiske værker af europæiske kunstnere (ca. 1400-1750) samt tegninger af danske kunstnere i 1800-tallet.
- Gulddalermalerier, hvor den nationalromantiske strømning skildres gennem motiver fra Vejle.
- Max Wørzners samling med fokus på abstrakt ekspressionistisk maleri og skulptur fra ca. 1935-1945.
- Ny-surrealistisk og ekspresiv kunst fra 1970'erne til i dag ved Anders Kirkegaard, H.C. Rylander, Ursula Reuter Christiansen, Ole Sparring, Erik Hagens, Arne Haugen Sørensen, Lars Ravn, Michael Kvium m.fl.
- Færøsk kunst ved Sámal Joensen-Mikines, Ingálvur av Reyni, Tróndur Patursson m.fl.
- Lokal kunst ved blandt andre Albert Bertelsen.
- Samtidskunst fra de seneste 25 år.
- Samlingen af ældre europæisk grafik består bl.a. af tidlige mestre som Martin Schongauer, Albrecht Dürer og Andrea Mantegna samt ikke mindst værker fra Nederlandene som Lucas van Leyden, Adrian van Ostade, Jan van de Velde

den Yngre, Jacob van Ruisdael og Rembrandt van Rijn.

- Ud over ovenstående har museet også ansvar for drift og vedligehold af Jean Clareboudt og Robert Jacobsens Landskabsskulpturpark i Tørskind Grusgrav.

STRATEGI

ARKÆOLOGI OG NYERE TID

Vejlemuseernes indsamling af arkæologiske genstande vil i den kommende planperiode frem mod 2028 først og fremmest tage udgangspunkt i det arbejde, som museet varetager i forbindelse med de lovbestemte kap. 8-opgaver inden for de i museets vedtægter definerede ansvarsområder.

Endvidere vil indsamlingen understøtte de satsningsområder, som defineres i museets forskningsstrategi inden for det arkæologiske område, i de aktuelle arkæologiske undersøgelser og de problemstillinger, defineret i de nationale forskningsstrategier. Jelling, Ravning, Egtved, Haraldskær og Elbo Herred ved Lillebælt vil naturligt være nedslagspunkter, hvor museet vil være specielt opmærksom i indsamlingen på grund af store forskningssatsninger de senere år, som der er redegjort for i forskningsstrategien.

I forbindelse med de enkelte udgravninger og forundersøgelser, samt ved detektorfund vurderes indsamlingspolitikken fra gang til gang efter gældende arkæologiske arbejdsmetoder og Slots- og Kulturstyrelsens strategier, idet der tages højde for forhold som: bevaring, mængde, kvalitet og mulighed for fremtidig forskning i en given genstandsgruppe.

Vi vil i den kommende planperiode arbejde på at videreudvikle den overordnede indsamlingsstrategi for de arkæologiske genstande, således at museet kontinuerligt sikrer sig et velfbalanceret forhold mellem tilvækst og udnyttelse af den allerede eksisterende arkæologiske samling.

Dette betyder, at Vejlemuseerne i den kommende periode vil bestræbe sig på at udbygge den kulturhistoriske samling inden for det overordnede tema i forskningsstrategien: Orden og kaos i **a) Magtens landskab og dynamik, b) Køn og identitet**, konkretiseret i følgende emner:

Ad a) Under temaet **Magtens landskab og dynamik over tid** vil vi indsamle detektorfund og øvrige arkæologiske fund, der belyser især kontinuitet og brud i bebyggelsesmønstret i ansvarsområdet i Jelling og andre steder sammenlignet med andre regioner. Desuden vil vi indsamle fund fra vådområder, da disse synes at komplettere billedet af fortidens samfund, fundmæssigt og strukturmæssigt. Museet vil også have mere fokus på middelalderen, Vejle by og renæssancen i denne periode.

Ad b) I temaet **Køn og identitet og genstandsbiografi** vil museet have fokus på en systematisering af den store ældre stenaldersamling og en realisering af disse funds finere kronologi. Fokus på fund der belyser Egtvedpigens grav i området og perioden vil fortsætte, samt fund der belyser temaet omkring moselig og deres betydning.

Ud over den aktive indsamling, vil museet fortsat have en løbende passiv indsamling; dog vil museet i kommende periode være mere kritisk over for tilbudte genstande, således at kun genstande, der udgør væsentlige forbedringer til den eksisterende samling vil blive indlemmet i museets samling. Endvidere prioriteres ind-

samlingen efter bestanden i museets eksisterende samling samt genstandens historiske formidlingsværdi.

I nyere tid vil vi under temaet **b)**

Orden og kaos have fokus på de anderledes, og de Kellerske anstalters betydning og genstande om dette emne vil blive indsamlet. Også indsamling af genstande relateret til straf og ret vil der blive fokus på samt på de små håndværk, der for tiden fokuseres på i projektet VAERK.

Vi vil som noget nyt sætte fokus på tidlig håndværk/industri, helt specielt indsamling og analyse af jernslagter fra jern- og middelalder, slagter hvor jernets oprindelse nu kan spores. Også tidlig industri som ved Randbøldal vil der være fokus på. Under temaet sundhed og sygdom vil foruden de Kellerske anstalter være fokus på de mange skeletter fra middelalderen, som museet har udgravet og som i samarbejde med ADBOU, Syddansk Universitet og Center for Genetics Københavns Universitet bliver analyseret.

Under temaet **sundhed og sygdomme** har museet påbegyndt en såkaldt Corona-indsamling, hvor der efterlyses genstande fra denne 100 årsbegivenhed for eftertiden. Også fritidsliv er fortsat en prioritet i museets indsamling.

INDSAMLINGSSTRATEGI KUNSTMUSEET

Kunstmuseets indsamling foregår i samspil med både museernes forskningsstrategi og overordnede strategi. Det betyder at værkerne belyses i forhold til hvordan de kunstfagligt placerer sig i forhold til de væsentligste strømninger i samtidskunsten, hvordan erhvervelsen kan indgå i museernes forskningsstrategi (hvor begreberne orden og kaos er et overordnet tema) og hvordan værket er i overensstemmelse med museernes overordnede strategi om at sætte mennesket i centrum, være relevant i forhold til aktuelle emner i vores samtid, vække begejstring og bidrage til en demokratisk dialog.

Indsamling ift. den grafiske samling: Vejle Kunstmuseums grafiske samling overgås nationalt nok kun af kobberstiksamlingen på Statens Museum for Kunst. Fremadrettet vil indsamlingen vægte grafik og værker på papir, efter år 2000, for derigennem at styrke Vejle Kunstmuseums grafiske profil. Vi sætter grafikken op mod andre værktyper og skaber dynamiske sammenspil mellem grafik og andre kunstneriske udtryk, heriblandt klassisk skulptur, maleri og samtidskunst i bredere forstand. Derfor udelukkes ikke indsamling af andre genrer og medier, hvis

værkerne i øvrigt bidrager væsentligt til museernes øvrige strategier.

Indsamling ift. samtidskunst:

Kunstmuseet vil fremadrettet fokusere på, følge og indsamle udvalgte samtidskunstnere gennem flere år, med henblik på dybtgående at styrke samlingens relevans og aktualitet ved gennem flere år at følge og erhverve bestemte kunstnere. Dette vil også styrke den kritiske masse for forskningen.

Indsamling ift. til ældre kunst

(+ 25 år): Kunstmuseet vil fremadrettet udelukkende fokusere på indsamling af ældre kunst, der væsentligt kan belyse og bidrage med ny og væsentlig viden. Det betyder at emner og kunstnere, hvor kunstmuseet allerede er dækket bredt og godt ind, ikke udvides automatisk, kun hvor der er enighed om, at erhvervelsen kan tilføje nye perspektiver og styrke kunstmuseets kritiske masse, også i fht. forskning.

KRITERIER FOR VEJLE KUNSTMUSEUMS INDSAMLINGSSTRATEGI

- Kunstnerens niveau og indplacering i samtiden, samt værkets originalitet.

- Fokus på yngre samtidskunst, primært dansk, men hvor det er relevant med blik for det internationale.
- Værker som perspektiverer samtiden.
- Værker som perspektiverer Kunstmuseets eksisterende samling.
- Værker som udvider og udfordrer genstandsfeltet.
- Indkøb af værker koordineres så vidt muligt med andre museer.

MÅLSÆTNING

ARKÆOLOGI, NYERE TID OG KUNSTSAMLING

Målsætningen for den faglige opgavevaretagelse af museets indsamlingsstrategi, det være sig både på det kulturhistoriske og kunstneriske område, er høj faglig standard der kobler sig op på de ovenfor nævnte forskningssøjler. Vi vil fortsat arbejde for at opretholde en faglighed, der varetager opgaven med at udvikle og dokumentere museets samlinger inden for de ansvarsområder, der er bestemt i museet vedtægter og museets forskningsstrategi.

SAMARBEJDS- RELATIONER

ARKÆOLOGI, NYERE TID OG KUNSTSAMLING

Udviklingen af Vejlemuseernes samlinger sker i samarbejde med andre statslige og statsanerkendte museer. Det prioriteres, at den kommende indsamling tager højde for de omkringliggende statsanerkendte museers indsamlingsområder, og de koordineres gennem kendskab til disse museers samlingsindhold via Vejlemuseernes medejerskab af Center for Bevaring af Kulturarv – konserveringscentret i Vejle.

I den kommende planperiode vil Vejlemuseerne fokusere på at samarbejde med andre statsanerkendte museer og organisationer, hvis ansvarsområder og virkefelt både understøtter og bidrager til udviklingen af de kommende fokusområder i museets forskningsstrategi og dermed også udviklingen af museets samling.

VIDEREUDVIKLING OG SIKRING AF SAMLINGEN

ARKÆOLOGI, NYERE TID OG KUNSTSAMLING

1. Uddannelse af det personale der arbejder med indsamling og bruger SARA.
2. Fortsat afholdelse af interne kurser så alle medarbejdere, der kan

tænkes at modtage genstande, bliver undervist i korrekt håndtering af indkomstseddel mm., i samarbejde med Konserveringscentret i Vejle.

3. Afhængig af status og afvikling af de forskellige satsningsområder i Vejlemuseernes nye forskningsstrategi vil museet igangsætte aktive indsamlingskampagner for at understøtte dette arbejde.
4. Opfølgning og afsluttende sagsbehandling på de genstande der tilgik kulturmuseet i forbindelse med opbygningen af det nye museum i Spinderihallerne.
5. Videre udredning om fordele og ulemper ved at overgå til kompaktmagasinering på hele samlingen.
6. Evaluering af fordele og ulemper ved brug af overordnet koordineret styring af fugt og temperaturmåling ved brug af Profort-løsninger sammen med Konserveringscentret i Vejle.